

6. Kontrola koncentrací

Cíl kapitoly:

Cílem této kapitoly je vyložit problematiku kontroly koncentrací v českém a unijním soutěžním právu. Zaměříme se na otázku, jaké obchodní transakce jsou považovány za koncentrace a jakému právnímu režimu může určité spojení soutěžitelů podléhat. Dále se budeme věnovat tomu, jaké skutečnosti je třeba zohlednit při vyhodnocování, zda v důsledku spojení nedojde k narušení hospodářské soutěže, jakož i závazky, kterými mohou spojující se soutěžitelé takové negativní důsledky odstranit. Popíšeme rovněž řízení, které může ve věci kontroly koncentrací probíhat před Komisí a Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „ÚOHS“), jakož i vztahem mezi nimi. V neposlední řadě prodiskutujeme zákaz uskutečňovat spojení dříve, než bylo rozhodnuto o jeho povolení.

6.1. Pojem koncentrace

V unijním právu byla kontrola koncentrací umožněna teprve od roku 1990; do té doby k ní do určité míry docházelo v rámci posuzování zneužívání dominantního postavení, nejednalo se však ještě o dnes platný tzv. *ex ante* systém kontroly, kde u určitých, přesně vymezených obchodních transakcích je k tomu, aby mohly být uskutečněny, nezbytný předchozí souhlas Komise.

Kontrola koncentrací je v současné době upravena Nařízením 139/2004 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:08:03:32004R0139:CS:PDF>). V českém soutěžním právu probíhá kontrola koncentrací na základě příslušných ustanovení zákona o ochraně hospodářské soutěže (http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/HS/CR/UZ_c_143-2001_2_final.pdf).

Při posuzování koncentrací (v české terminologii často „spojení“) je klíčovým pojmem kontrola, tedy možnost jednoho podniku vykonávat rozhodující vliv na chod podniku jiného, ať už na základě podílu na jeho majetku, možnosti ovlivnit složení jeho rozhodujících orgánů nebo jakýmkoliv jiným způsobem. Kontrola může být jak výlučná, kdy je jeden podnik kontrolován podnikem jiným, nebo společná, kdy se na kontrole podílí podniků více. Praktické je rovněž rozlišovat mezi kontrolou přímou a nepřímou – v případě nepřímé kontroly je jedna osoba kontrolována skrze další společnosti (např. mateřská společnost nepřímou kontroluje společnost, které je dceřinou společností její dceřiné společnosti, tedy jakousi „vnučku“), zatímco v případě kontroly přímé další zprostředkující společnosti nefigurují (např. společnost mateřská a dceřiná).

Koncentrací se potom rozumí změna kontroly na trvalém základě, tedy situace, kdy jeden podnik (nebo společně více podniků) získá kontrolu nad podnikem jiným, na něm dosud nezávislým. Ke koncentraci bude z hlediska obchodního práva docházet prostřednictvím buďto fúze (kdy se podniky jednoduše „spojí“) nebo akvizice, tedy jiným způsobem získání kontroly nad jiným podnikem (typicky prostřednictvím koupě cenných papírů). Koncentrací naopak nejsou transakce uvnitř podniku (např. fúze dceřiných společností), protože v jejich případě nedochází ke změně v kontrole – dceřiné společnosti byly před fúzí i po ní kontrolovány touž mateřskou společností.

Koncentrací je rovněž vytvoření společného podniku (*joint venture*), tedy podniku, který je společně kontrolován podniky jinými, pokud plní všechny funkce samostatné hospodářské jednotky, zásadně na trzích, které jeho mateřské společnosti následně opustí (např. dva podniky, které mají každý svou distribuční síť, se dohodnou na společné distribuční síti; založí proto společný podnik, na který své aktivity v této oblasti převedou).

Nařízením 139/2004 vymezuje tyto základní pojmy v čl. 3:

(1) Spojení se považuje za vzniklé, jestliže dojde ke změně kontroly na trvalém základě v důsledku:

- a) fúze dvou či více původně nezávislých podniků nebo částí podniků, nebo
- b) získáním, jednou či více osobami již kontrolujícími nejméně jeden podnik nebo jedním či více podniky, ať již na základě koupě cenných papírů nebo majetku, smlouvy či jiným způsobem, přímé nebo nepřímé kontroly nad celkem nebo částmi jednoho či více podniků.

(2) Pro účely tohoto nařízení se kontrola skládá z práv, smluv nebo jiných prostředků, které jednotlivě nebo společně a s ohledem na dané skutečnosti nebo právní předpisy poskytují možnost rozhodujícího vlivu v určitém podniku, zejména:

- a) vlastnickými právy nebo právem užívání celého nebo části majetku podniku;
- b) právy nebo smlouvami, poskytujícími rozhodující vliv na složení, hlasování nebo rozhodování orgánů podniku.

(3) Kontrolu získávají osoby nebo podniky, které:

- a) mají práva, která vyplývají z dotčených smluv, nebo
- b) i když nemají práva vyplývající z těchto smluv, jsou oprávněny tato práva vykonávat.

(4) Vytvoření společného podniku plnícího na trvalém základě všechny funkce samostatné hospodářské jednotky zakládá spojení ve smyslu odst. 1 písm. b).

[...]

Právní úprava v českém právu, obsažená v § 12 zákona o ochraně hospodářské soutěže, je obdobná.

Jak Komise (konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení o kontrole spojování podniků, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:095:0001:0048:CS:PDF>), tak Úřad (oznámení o konceptu spojení soutěžitelů, http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/HS/SoftLaw/Oznameni_o_konceptu_spojzeni.pdf) vydaly oznámení, ve kterých se konceptem spojení podrobně zabývají; v podrobnostech proto na tato oznámení odkazujeme.

6.2. Koncentrace podléhající kontrole

Kontrole ovšem nepodléhají všechny koncentrace, ale pouze takové, které mají potenciál narušit hospodářskou soutěž. Tento potenciál je v zásadě dovozován z ročních obrátů spojujících se soutěžitelů.

V naprosté většině jurisdikcí, kde dochází ke kontrole koncentrací, je tato založena na *ex ante* principu – soutěžní orgány předem vyhlásí, jaké transakce a za jakých podmínek podléhají jejich povolení (tzv. notifikační kritéria) s tím, že takové spojení jim musí být před jeho uskutečněním (*ex ante*) nahlášeno (notifikováno), a uskutečněno může být teprve poté, co jej příslušný soutěžní orgán povolí, tedy rozhodne, že v jeho důsledku nedojde k narušení soutěže.

V některých jurisdikcích (v rámci EU např. Španělsko) se notifikační kritéria nezakládají na obrátu, ale na jiných veličinách, např. na tržním podílu spojujících se podniků. Taková kritéria jsou sice spíše způsobilá identifikovat potenciálně nebezpečné koncentrace, na straně druhé však neposkytují spojujícím se soutěžitelům takový stupeň právní jistoty jako objektivně ověřitelná kritéria typu obrát – pro podnik může být obtížné správně vymezit relevantní trh, jakož i posoudit svůj tržní podíl na něm.

Notifikační kritéria by měla být nadto formulována tak, aby kontrole podléhaly pouze takové koncentrace, které jsou způsobilé narušit soutěž v rámci teritoriální působnosti dané jurisdikce. Kontrole by tak neměla podléhat např. spojení podniků, které sice dosahují velmi

vysokých obrátů, v rámci dané jurisdikce však působí jen jeden z nich, a spojením tedy takový trh nebude ovlivněn.

Notifikační kritéria jsou v českém právu vymezena v § 13 zákona o ochraně hospodářské soutěže takto

Spojení soutěžitelů podléhá povolení Úřadu, jestliže:

a) celkový čistý obrát všech spojujících se soutěžitelů dosažený za poslední účetní období na trhu České republiky je vyšší než 1,5 miliardy Kč a alespoň dva ze spojujících se soutěžitelů dosáhli každý za poslední účetní období na trhu České republiky čistého obrátu vyššího než 250 milionů Kč, nebo

b) čistý obrát dosažený za poslední účetní období na trhu České republiky

1. v případě spojení podle § 12 odst. 1 alespoň jedním z účastníků fúze,

2. v případě spojení podle § 12 odst. 2 nabývaným podnikem nebo jeho podstatnou částí,

3. v případě spojení podle § 12 odst. 3 soutěžitelem, nad nímž je získávána kontrola, nebo

4. v případě spojení podle § 12 odst. 5 alespoň jedním ze soutěžitelů zakládajících společně kontrolovaný podnik

je vyšší než 1 500 000 000 Kč a zároveň celosvětový čistý obrát dosažený za poslední účetní období dalším spojujícím se soutěžitelem je vyšší než 1 500 000 000 Kč.

Jedná se tedy v zásadě o případy, kdy

- alespoň dva spojující se podniky již v České republice působí a roční obrát každého z nich přesahuje 250 mil. Kč, přičemž celkový obrát všech spojujících se podniků přesahuje v České republice 1,5 mld. Kč, nebo
- v České republice působí jen „nabývaný“ podnik, jehož roční obrát přesahuje v České republice 1,5 mld. Kč, a současně celosvětový roční obrát „nabývajícího“ podniku přesahuje 1,5 mld. Kč.

Obraty kterých subjektů mají být do rozhodného obrátu pro účely ověření splnění notifikačních kritérií započteny, a jakým způsobem to má být provedeno, Úřad vysvětluje v oznámení o pojmu spojujících se soutěžitelů (http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/HS/SoftLaw/Oznameni_o_pojmu_spojujících_se_soutezitelu.pdf) a o výpočtu obrátu (http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/HS/SoftLaw/Oznameni_o_vypoctu_obratu.pdf).

Notifikační kritéria Komise jsou rovněž založena na obracech. Zohledňují ale i skutečnost, že její kontrole mají podléhat pouze takové koncentrace, které mohou mít celounijní dopad; jsou označovány za koncentrace s komunitární dimenzí (na rozdíl od „komunitárního prvku“ u zakázaných dohod a zneužívání dominantního postavení). Nařízení 139/2004 proto v čl. 1 stanoví, že

[...]

(2) Spojení má význam pro celé Společenství jestliže:

a) celkový celosvětový obrát všech dotčených podniků přesahuje 5 000 milionů EUR a

b) celkový obrát každého z nejméně dvou dotčených podniků v rámci celého Společenství přesahuje 250 milionů EUR,

pokud žádný z dotčených podniků nedosáhne v jednom a témž členském státě více než dvou třetin svého celkového obrátu v rámci celého Společenství.

(3) Spojení nedosahující prahových hodnot stanovených v odstavci 2 má význam pro celé Společenství jestliže:

a) celkový celosvětový obrát všech dotčených podniků přesahuje 2 500 milionů EUR;

b) v každém z nejméně tří členských států celkový obrat všech dotčených podniků přesahuje 100 milionů EUR;

c) v každém z nejméně tří členských států uvedených pro účely písmena b) převyšuje celkový obrat každého z nejméně dvou dotčených podniků 25 milionů EUR a

d) celkový obrat v rámci Společenství každého z nejméně dvou dotčených podniků přesahuje 100 milionů EUR,

pokud žádný z dotčených podniků nedosáhne v jednom a též členském státě více než dvou třetin svého celkového obratu v rámci celého Společenství.

[...]

Komunitární dimenzi tedy v zásadě mají spojení, kde

- roční celosvětový obrat všech dotčených podniků přesahuje 5 mld. EUR, a zároveň
- nejméně dva ze spojujících se podniků dosahují ročního obratu v rámci EU ve výši nejméně 250 mil. EUR (u každého z nich), za podmínky, že
- tyto podniky nedosahují více než dvě třetiny svého obratu v rámci EU v tomtéž státě.

Komunitární dimenzi mají i spojení podniků s nižším celosvětovým obratem (více než 2.5 mld. EUR), pokud – za splnění dalších podmínek – dosahují společného obratu vyššího než 100 mil. EUR v nejméně třech členských státech EU.

K otázkám výpočtu obratu pro účely ověření naplnění notifikačních kritérií se Komise podrobně vyjadřuje v již citovaném Konsolidovaném sdělení.

Pokud se jedná o spojení s komunitární dimenzí, je k jeho posuzování příslušná výhradně Komise, a to podle unijního práva; jednotlivé členské státy již takové spojení posuzovat nemohou, i kdyby splňovalo definici spojení podle jejich národního práva. Pokud spojení komunitární dimenzi nemá, může ho posuzovat každý členský stát, jehož definice spojení je naplněna; v případě nadnárodních koncentrací se bude zásadně jednat o více států, což situaci spojujících se podniků komplikuje.

Ve výjimečných případech je možné, aby spojení s komunitární dimenzí posuzoval podle národního práva některý národní soutěžní úřad, nebo naopak, aby Komise posuzovala podle unijního práva spojení bez komunitární dimenze. Nařízení 139/2004 totiž obsahuje systém postupování případů (*referrals*), který umožňuje předávání případů tak, aby byly řešeny na odpovídající úrovni. I spojení s komunitární dimenzí totiž může mít z hlediska celoevropského trhu dopady zanedbatelné, ale v jednom konkrétním státě velmi závažné, a naopak jedno spojení, byť bez komunitární dimenze, může mít dopady v tolika státech, že je efektivnější, aby bylo řízení vedeno jen jednou, na úrovni Komise. Postoupením případu ztrácí postupující orgán svou působnost. Komise vydala vysvětlující oznámení i ve vztahu k postupování případů (sdělení Komise o postupování případů, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2005:056:0002:0023:CS:PDF>).

Smyslem těchto pravidel o postupování, jakož i pojetí notifikačních kritérií Komise, je zajistit, aby bylo o jednom spojení rozhodováno v rámci EU pokud možno jen jednou (tzv. *one-stop shop*). Různé varianty splnění notifikačních kritérií a působnosti k vedení řízení o povolení spojení vyplývají z následující tabulky.

Notifikační kritéria ÚOHS	Notifikační kritéria Komise	Notifikační kritéria jiného NSÚ	Notifikační kritéria ve třetím státě	Podléhá povolení ...
Ano	Ne	Ne	Ne	ÚOHS
Ne	Ano	Ano	Ne	Komise
Ano	Ano	Ne	Ne	Komise

Ano	Ne	Ano	Ne	ÚOHS NSÚ	a
Ano	Ano	Ano	Ano	Komise třetí stát	a

6.3. Narušení soutěže v důsledku koncentrace

Pokud jde o posouzení, zda bude určité spojení povoleno či ne, stanoví si jednotlivé jurisdikce rozdílná kritéria, jejichž naplnění si ověřují (tzv. substantivní test). V rámci EU je převládající tzv. test SIEC (*Significant Impediment to Effective Competition*), podle kterého soutěžní orgán povolí spojení, které zásadně nenaruší účinnou hospodářskou soutěž, zejména v důsledku vzniku nebo posílení dominantního postavení. K takovému narušení totiž může dojít, pokud by v důsledku spojení vznikl dominantní podnik, resp. podnik již dominantní své postavení dále posílil, ale i v případech, kdy ke vzniku dominance nedochází. Tuto změnu – zavedení testu SIEC – přineslo až nové Nařízení 139/2004; předchozí bylo založeno na tzv. testu dominance, podle kterého jsou zakázána spojení, v jejichž důsledku dojde ke vzniku nebo posílení dominantního postavení.

Čl. 2 Nařízení 139/2004 tak nyní vymezuje substantivní test následovně:

(1) Spojení, na něž se použije toto nařízení, se hodnotí v souladu s cíli tohoto nařízení a následujícími ustanoveními, aby se zjistilo, zda jsou či nejsou slučitelná se společným trhem. Při tomto hodnocení Komise vezme v úvahu:

a) potřebu zachování a rozvoje účinné hospodářské soutěže na společném trhu, mimo jiné vzhledem ke struktuře všech dotčených trhů a skutečné nebo možné soutěži ze strany podniků majících své sídlo uvnitř nebo mimo Společenství;

b) tržní postavení dotčených podniků a jejich hospodářskou a finanční sílu, stávající alternativy pro dodavatele a uživatele, jejich přístup k dodávkám nebo na trh, právní nebo jiné překážky vstupu na trh, směry vývoje nabídky a poptávky, pokud jde o příslušné zboží a služby, zájmy zprostředkovatelů a konečných spotřebitelů a technický a hospodářský vývoj, je-li to ku prospěchu spotřebitelů a nebrání to hospodářské soutěži.

(2) Spojení, které zásadně nenaruší účinnou hospodářskou soutěž na společném trhu nebo na jeho podstatné části, zejména v důsledku vzniku nebo posílení dominantního postavení, bude prohlášeno za slučitelné se společným trhem.

(3) Spojení, které zásadně naruší účinnou hospodářskou soutěž na společném trhu nebo na jeho podstatné části, zejména v důsledku vzniku nebo posílení dominantního postavení, bude prohlášeno za neslučitelné se společným trhem.

V řízení před ÚOHS vyplývají obdobná kritéria z § 17 zákona o ochraně hospodářské soutěže

(1) Při rozhodování o návrhu na povolení spojení Úřad posuzuje zejména potřebu zachování a rozvíjení účinné hospodářské soutěže, strukturu všech spojením dotčených trhů, podíl spojujících se soutěžitelů na těchto trzích, jejich hospodářskou a finanční sílu, právní a jiné překážky vstupu dalších soutěžitelů na spojením dotčené trhy, možnost volby dodavatelů nebo odběratelů spojujících se soutěžitelů, vývoj nabídky a poptávky na dotčených trzích, potřeby a zájmy spotřebitelů a výzkum a vývoj, jehož výsledky jsou k prospěchu spotřebitele a nebrání účinné soutěži.

[...]

(3) Úřad spojení nepovolí, pokud by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže na relevantním trhu, zejména proto, že by jím vzniklo nebo bylo posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich. Pokud společný podíl spojujících

se soutěžitelů na relevantním trhu nepřesáhne 25 %, má se za to, že jejich spojení nemá za následek podstatné narušení hospodářské soutěže, neprokáže-li se při posuzování spojení opak.

[...]

Test SIEC více odpovídá tzv. více ekonomickému přístupu, neboť vznik dominantního podniku nemusí nezbytně znamenat narušení soutěže, a naopak, k narušení soutěže může dojít i bez vzniku dominanta.

Při vyhodnocování dopadů spojení je praktické rozlišovat mezi horizontálními spojeními na straně jedné, a vertikálními a konglomerátními spojeními na straně druhé. Konkrétní spojení bude mít často současně dopady horizontální i vertikální.

K narušení soutěže v důsledku horizontálních účinků spojení (tedy spojení mezi konkurenty) může docházet jednak tak, že v důsledku spojení dojde k omezení soutěže mezi konkurenty – spojující se soutěžitelé už nebudou na sebe navzájem vykonávat soutěžní tlak a přispívat tak k účinné soutěži na daném trhu (tzv. nekoordinované efekty spojení), jednak tak, že vzhledem ke zmenšení počtu podniků na trhu bude snazší sladění jejich soutěžních postupů, a tedy vyloučení soutěže mezi nimi (tzv. koordinované efekty). K analytickému postupu při posuzování horizontálních účinků spojení vydala Komise výkladové oznámení ([http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:08:03:52004XC0205\(02\):CS:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:08:03:52004XC0205(02):CS:PDF)); ÚOHS takové oznámení nevydal, ale zjevně by postupoval podle týchž pravidel.

Pokud jde o nekoordinované vertikální účinky koncentrací (tedy spojení mezi vertikálně navazujícími formami hospodářské činnosti, např. mezi výrobcem a jeho dodavatelem surovin), nejvýznamnějším rizikem je uzavření trhu (*market foreclosure*) – dodavatel, nad kterým nabude kontrolu výrobce, by např. mohl omezit dodávky surovin ostatním výrobcům, a tak omezit nebo dokonce vyloučit soutěž mezi nimi. Obdobně jako u horizontálních fúzí, koordinované efekty se mohou vyskytnout i u spojení vertikálních.

Pokud jde o konglomerátní spojení, nejedná se ani o spojení přímých konkurentů, ani vertikálně navazujících podniků. Negativní dopady by mohla mít především spojení podniků působících na tzv. úzce propojených trzích, tedy dodavatele výrobků patřících do stejného výrobního sortimentu, jež jsou obvykle nakupovány stejnou skupinou zákazníků ke stejnému konečnému užití; propojení může být dáno jak horizontálně (např. různé kategorie alkoholických nápojů), tak „vertikálně“ (např. kladiva a hřebíky). Obavy mohou působit zejména nekoordinované účinky, kdy se spojením vzniklý subjekt bude snažit přenést svou tržní sílu, kterou disponuje na jednom trhu, na trh další (tzv. *leverage effect*), např. vázáním takových produktů – umožněním jejich dodávky jen společně.

I k posuzování jiných než horizontálních účinků spojení vydala Komise výkladové oznámení (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:265:0006:0025:CS:PDF>).

Při vyhodnocování dopadů koncentrací je nezbytné poměřovat jejich potenciální přínosy (*efficiencies*) s možným omezením soutěže, ke kterému by v jejich důsledku mohlo dojít.

6.4. Řízení o povolení spojení před Komisí

Řízení před Komisí probíhá zásadně v následujících krocích:

- (nepovinné) prenotifikační jednání;
- notifikace;
- posouzení spojení ve fázi I;
- posouzení spojení ve fázi II;
- rozhodnutí ve věci.

Spojení nesmí být uskutečňováno dříve, než Komise rozhodne o jeho povolení (srov. níže). Svůj záměr spojení uskutečnit tedy musí spojující se soutěžitelé oznámit Komisi (tzv. notifikace), a to ve formě speciálního dotazníku (formuláře), který je přílohou prováděcího Nařízení 802/2004 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:08:03:32004R0802:CS:PDF>). Komise

zveřejní, že určité spojení posuzuje, a vyzve zainteresované strany k zaslání výhrad a připomínek, které pak při svém rozhodování zohlední.

Řízení o povolení spojení může probíhat ve dvou fázích. Během tzv. fáze I, která trvá nejvýše 25 pracovních dní, se Komise s notifikovaným spojením důkladně seznámí a rozhodne, jestli je možno vydat konečné rozhodnutí již v této fázi, nebo jestli je třeba přejít do tzv. fáze II, spočívající v hloubkové analýze jeho důsledků; tato fáze může trvat nejvýše 90 pracovních dní. Tyto lhůty se prodlužují o 10, resp. 15 pracovních dní, pokud má být spojení povoleno se závazky (srov. níže).

Spojující se podniky mohou Komisi kontaktovat ještě před vlastní notifikací a neformálně prodiskutovat některé otázky (tzv. prenotifikační jednání). Takové jednání může mít význam např. s ohledem na vymezení informací, které bude třeba k žádosti o povolení spojení přiložit. V rámci fáze I Komise v prvé řadě posoudí, jestli notifikovaná transakce vůbec představuje koncentraci spadající do její jurisdikce; pokud ano, bude se Komise zabývat jejími účinky. O povolení spojení může rozhodnout již ve fázi I, pokud dojde k závěru, že notifikované spojení nevzbuzuje obavy z narušení soutěže; v opačném případě rozhodne o zahájení fáze II, ve které bude spojení posouzeno co nejdůkladněji. Pokud v rámci fáze II dojde Komise k závěru, že by v důsledku notifikovaného spojení došlo k zásadnímu narušení soutěže, rozhodne o jeho zákazu; v opačném případě ho povolí.

Pokud je o získávání informací, vychází Komise zejména z notifikačního formuláře, může si ale vyžádat i další informace. Může rovněž provádět šetření na místě, ale pouze v obchodních prostorách, nikoliv v jiných než obchodních prostorách jako u vyšetřování zakázaných dohod a zneužívání dominantního postavení,

Pokud spojení vzbuzuje vážné obavy, mohou spojující se podniky navrhnout určité závazky (strukturální i behaviorální povahy), které notifikovanou koncentraci modifikují; pokud v důsledku těchto modifikací přestane spojení budít obavy ze zásadního narušení soutěže, povolí je Komise za podmínky splnění těchto závazků. Ohledně povahy závazků a jejich přijatelnosti vydala Komise oznámení o nápravných prostředcích, které jsou přijatelné podle nařízení č. 139/2004 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:08:03:32004R0139:CS:PDF>).

U některých typově jednodušších kategorií spojení (tj. takových, které zásadně nevyvolávají obavy z narušení soutěže) umožňuje Komise provedení tzv. zjednodušeného řízení, které probíhá rychleji a vyžaduje od spojujících se podniků poskytnutí podstatně menšího množství informací; podmínky i průběh zjednodušeného řízení jsou podrobně popsány v oznámení Komise o zjednodušeném postupu ohledně některých spojení (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:08:03:32004R0139:CS:PDF>).

6.5. Řízení o povolení spojení před ÚOHS

Řízení před ÚOHS probíhá v obdobných krocích, byť v poněkud odlišných lhůtách (v zásadě 30 dní pro fázi I a 4 měsíce pro fázi II). ÚOHS rovněž vydal speciální oznámení o přednotifikačních kontaktech se spojujícími se soutěžiteli (http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/HS/SoftLaw/Oznameni_o_prednotifikacnich_kontaktech.pdf).

Notifikace probíhá rovněž na základě zvláštního formuláře, který je přílohou prováděcí vyhlášky ÚOHS

http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Sekce_HS/Guidelines/vyhlaska_fuze.pdf);

spolu s návrhem na zahájení řízení je třeba zaplatit správní poplatek. O zahájení řízení o povolení spojení ÚOHS informuje zainteresované osoby v Obchodním věstníku a vyzve je, aby případně sdělily své námitky proti posuzovanému spojení.

Ohledně řízení ve fázi I a II, jakož i o závazcích, platí přiměřeně to, co bylo výše uvedeno v souvislosti s řízením před Komisí. ÚOHS může provádět stejné vyšetřovací úkony, jako v řízeních o dohodách a zneužívání dominantního postavení.

Rovněž v řízení před ÚOHS bylo zavedeno zjednodušené řízení, které se může uplatnit za podmínek vymezených v § 16a zákona o ochraně hospodářské soutěže:

(1) Zjednodušený návrh na povolení spojení, obsahující náležitosti stanovené prováděcím právním předpisem (dále jen „zjednodušené řízení“), může být podán v případě spojení, kdy

a) žádný ze soutěžitelů na něm zúčastněných nepůsobí na stejném relevantním trhu, případně je jejich společný podíl na takovém trhu menší než 15 %, a zároveň žádný ze soutěžitelů na něm zúčastněných nepůsobí na trhu vertikálně navazujícím na relevantní trh, na kterém působí jiný z těchto soutěžitelů, případně je jejich podíl na každém takovém trhu menší než 25 %, nebo

b) soutěžitel nabývá výlučnou kontrolu nad společným podnikem, ve kterém se dosud podílel na společné kontrole.

[...]

Pokud je spojení posuzováno ve zjednodušeném řízení, je třeba vyplnit jen zkrácený notifikační formulář; lhůta pro vydání rozhodnutí se zkracuje na 20 dní. ÚOHS podmínky a průběh zjednodušeného řízení vymezil ve svém oznámení (http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/HS/SoftLaw/Oznameni_o_uskutecnovani_spojeni_pred_jeho_povolenim.pdf).

6.6. Zákaz uskutečňování spojení

Povinnost notifikovat spojení není vázána na žádný specifický okamžik; platí však, že dokud příslušný soutěžní orgán nerozhodne o jeho povolení, nesmí být spojení uskutečňováno, tj. spojující se podniky se musí až do okamžiku povolení spojení chovat na trhu nezávisle.

Z tohoto obecného zákazu existuje výjimka jednak pro případy získání kontroly prostřednictvím nákupu cenných papírů na kapitálových trzích, jednak může soutěžní orgán ve výjimečných případech udělit pro určité jednotlivé dílčí úkony výjimku. Pro řízení před Komisí je zákaz uskutečňování spojení upraven v čl. 7 Nařízení 139/2004:

(1) Spojení s významem pro celé Společenství [...], nesmí být uskutečněno ani před jeho oznámením ani před jeho prohlášením za slučitelné se společným trhem [...].

(2) Odstavec 1 nebrání uskutečnění veřejného návrhu smlouvy o koupi akcií nebo sledu operací s cennými papíry, včetně těch převoditelných do jiných cenných papírů, přijatých k obchodování na trhu jakým je burza cenných papírů, v jejichž důsledku je od rozdílných prodávajících získána kontrola [...], za podmínky že:

a) spojení je neprodleně oznámeno Komisi [...] a

b) nabyvatel nevykonává hlasovací práva spojená s těmito cennými papíry nebo tak činí pouze s cílem zachovat plnou hodnotu svých investic na základě výjimky udělené Komisí [...].

(3) Komise může na základě žádosti udělit výjimku z povinností uložených v odstavcích 1 a 2. Žádost o udělení výjimky musí být odůvodněná. Při rozhodování o této žádosti vezme Komise v úvahu mimo jiné dopady odkladu uskutečňování spojení na jeden nebo více podniků, kterých

se spojení týká, nebo na třetí stranu a hrozbu pro hospodářskou soutěž představovanou tímto spojením. Takováto výjimka může být podmíněna splněním podmínek a povinností zajišťujících podmínky účinné hospodářské soutěže. O výjimku je možné požádat a může být udělena kdykoliv, ať již před oznámením či po uskutečnění transakce.

[...]

V českém právu platí obdobná pravidla; ÚOHS nadto vydal Oznámení o zákazu uskutečňování spojení před jeho povolením a výjimkách z něj (http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/HS/SoftLaw/Oznameni_o_uskutecnovani_spojzeni_pred_jeho_povolenim.pdf).

Porušení těchto povinností je spojeno s pokutou až do výše 10 % ročního obrátu dotčeného podniku. Komise nebo ÚOHS nadto mohou uložit povinnost uskutečnit opatření, která povedou k obnovení účinné soutěže na trhu (např. odprodat nezákonně nabyté cenné papíry).

6.7. Otázky k zamyšlení

1. Jaké obchodní transakce představují spojení ve smyslu soutěžního práva?
2. Kdy se založení společného podniku posuzuje jako dohoda a kdy jako spojení?
3. Co jsou notifikační kritéria?
4. Jaký je vztah řízení o povolení spojení před Komisí a před národními soutěžními orgány?
5. Jak se liší řízení o povolení spojení před Komisí a před ÚOHS?
6. Kdy může dojít k předání případu Komisí národnímu soutěžnímu úřadu a naopak?
7. Co je tzv. „zjednodušené řízení“?
8. Kdy může Komise určité spojení zakázat?
9. Kdy může být spojení povoleno se závazky?
10. Kdy může být spojení uskutečňováno před jeho povolením?